

Davvi bieggafápmorusttet,

— . . .

Diehtujuohkingihpa

Borgemánu 2022

ÁLGU

Grenslandet AS lea ohcan Norgga Čázádat- ja Energijadirektoráhtas (NVE) konsešuvnna hukset ja doaimmahit 800 MW bieggafápmorusttega duoddaris vuonjalrášša birra Davvesiidna gielddas Finnmákkus.

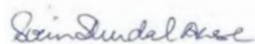
Dát gihpa ovdanbukta oanehaččat doaibmaálggaheaddji, huksenplánaid, prošavtta ovdánanplána, vejolaš váikkuhusaid birrasii, luondduresurssaide ja servodahkii, vejolaš váidudeaddji doaibmabijuid ja viidáset áššejođu. Dát gihppagis gávdno maiddái sámegeilveršuvdna.

Mii čujuhit konsešuvdnaohcamuššii oktan gullevaš váikkuhusguorahallamiin, mii lea olámuttus neahttasiiduin www.nve.no gos leat eanet dieđut prošavtta birra.

Gulaskuddancealkámušaid galgá sáddet NVE:i.

Gilevuotna, borgemánu 15. beaivvi

2022

Svein Skudal Aase

Beaivválaš jođiheaddji, Grenslandet AS

DOAIBMAÁLGGAHEDDJIID OVDANBUKTIN

Grenslandet AS váldokantuvra lea Gilevuonas, Davvesiidnas Fitnodaga duogábealde leat St1 ja Ny energi AS.

Grenslandet váldoeaiggát lea St1 Norge AS. St1 lea davviriikkalaš energijafitnodat mas lea višuvdna leat njunnošis CO₂dihtomielalaš energijija.buvttadeamis ja vuovdimis. St1 vuovdá boaldámuša, buvdagálvvuid ja biilabassamiid 1450 St1- ja Shell-stašuvnnain, ja vuovdá fossiila ja ođasmuvvi boaldámuša ja oljobuktagiid industriija-, mariidna- ja fievrridansuorggi fitnodatkundariidda. St1 lágida Finnmákkui energijija depotaid gávdnoma bokte mearragáttis Girkonjárdgas ja Hámmerfeasttas, ja iežas stašuvdnafierpmádagain miehtá fylkka. St1 ulbmilin lea hukset ja doaimmahit Davvi bieggafápmorusttega ja ásahtit bieggafápmorusttega váldoprošeaktan davviriikkalaš ođasmuvvi energijjavuogádagas.

Ny Energi ovddida ja ásahtit bieggafápmoprošavttaid internasionálaččat ja

nasionálaččat, muhto lea erenoamáš fokus Finnmákkui.

OHCAMUŠA DUOGÁŠ

Davvi bieggafápmorusttega ulbmilin lea čoavdit oasáža stuorra vejolašvuodain buvttadit energijija mii gávdno Finnmákkus, okta dain buoremus sajiin Eurohpás bieggafápmohuksemii. Birasvuodđudusa ZERO raportta *Vindkraft i Nord-Norge (Bieggafápmu Davvi-Norggas)* dieđuid mielde lea Finnmákku potenciála su. 150 TWh, mii lea olles 70 % norgga nannánvuđot bieggafápmus.

Viidáseappot lea Finnmákku fylkkagielda mearridan mihttomeari ahte galgá leat álggahuvvon 2000 MW bieggafápmu ovdal 2030. Davvi bieggafápmorusttet (800 MW) lea áibbas dehálaš oassi vai sáhtta olahit dán mihttomeari.

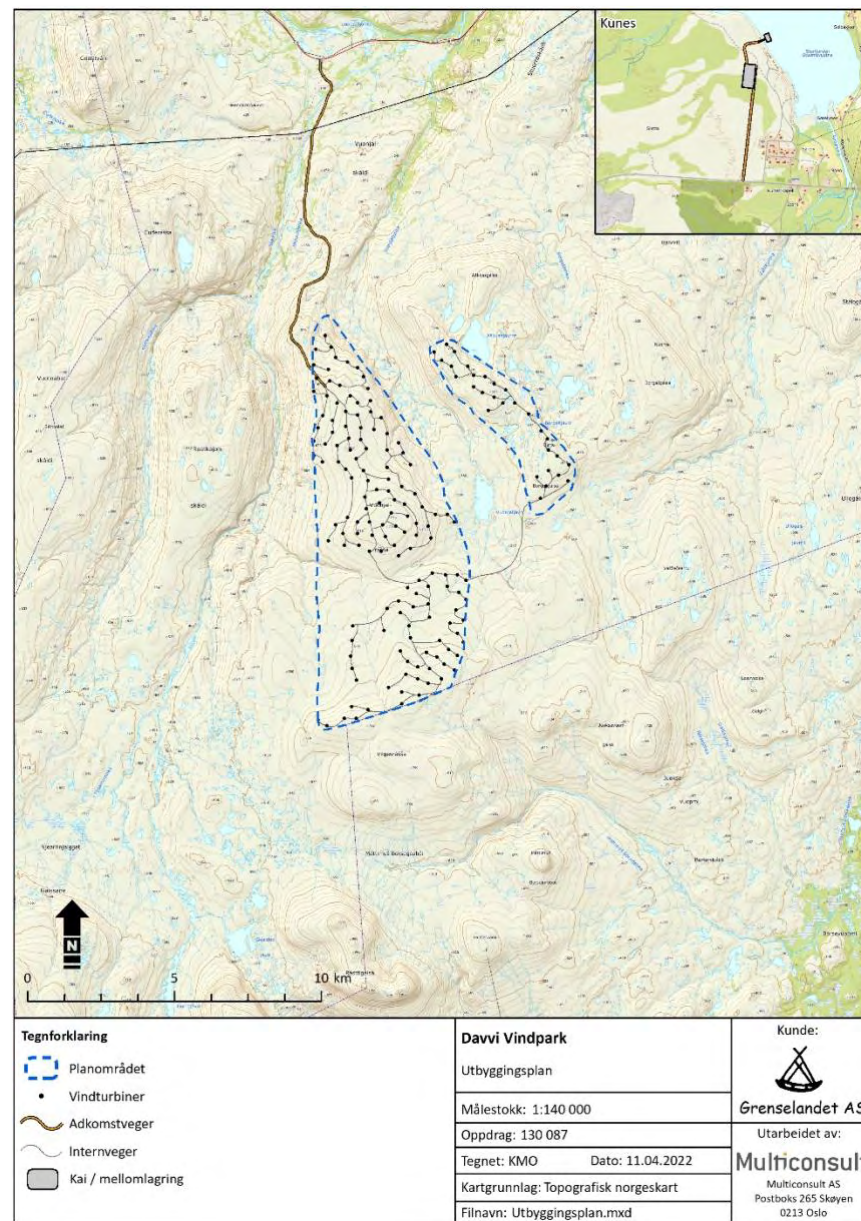
Finnmákkus leat olu doaimmat mat gáibidit eanet elrávnji. Daid gaskkas sáhtta namuhit guolástusealáhusa, ruvkedoaimma ja oljo-/gássaroggama Barentsábis. Dál lea rievtti mielde buot elrávnji fylkkas geavahuvvon, juoga mii ráddje Finnmákku vejolašvuodaid ovdánahttit iežas industriijalaččat. Grenslandet AS oaivvilda leat hui dehálažžan láchit dili olámuttus bieggafápmu industriijalaš ávkkástallamii, ja nu ráhkadit bargosajiid dan regiovnnas gos bieggafápmovejolašvuodta ávkkástallojuvvo. Davvi bieggafápmu sáhtta nappo leat ođđa industriijalaš ovdáneami vuodđun Finnmákkus, ja nu lasihit bargosajiid regiovdnii.

DAVVI BIEGGAFÁPMORUSTTET

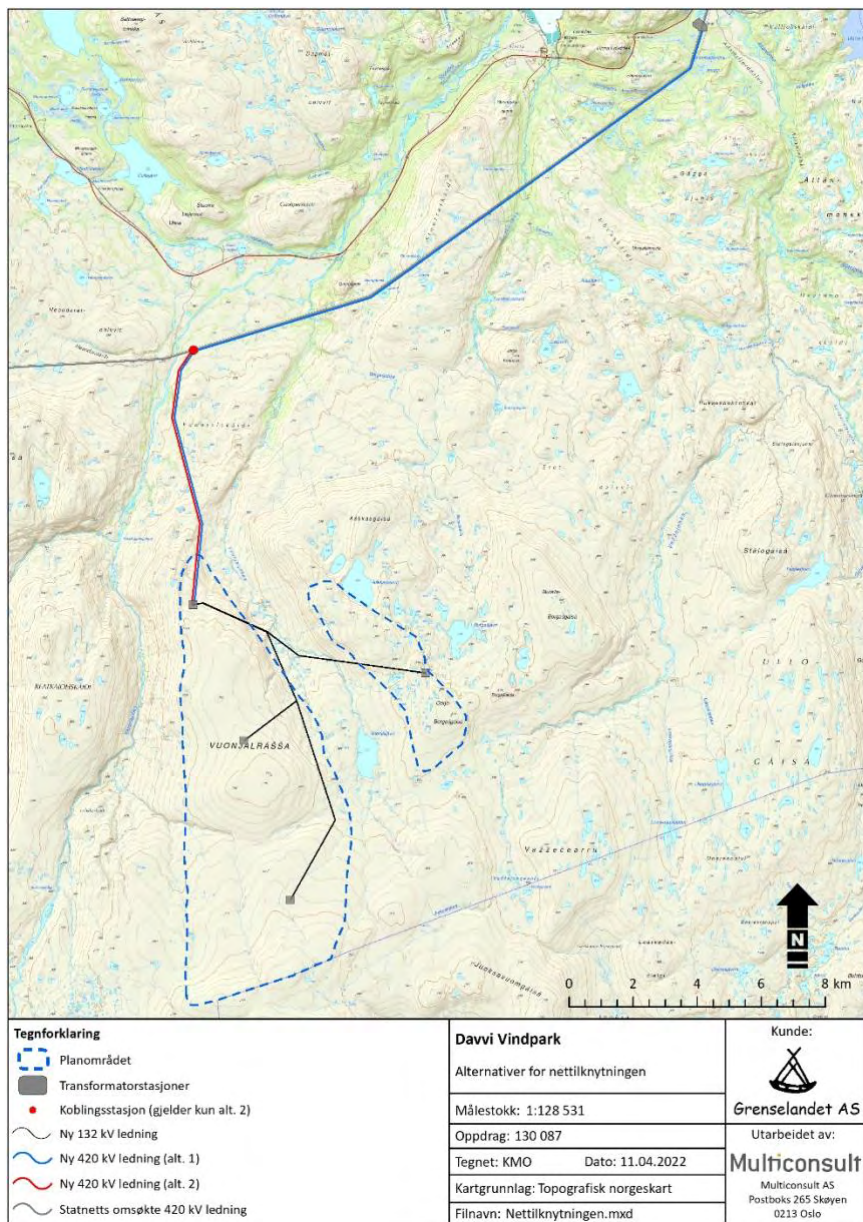
Davvi bieggafápmorusttega plánaguovlu lea Vuonjalráššas Davvesiidna gielddas (gč.1. govvosa), ja gokčá areála mii lea su. 63 km². Bieggafápmorusttega plánejuvvon oppalaš installerejuvvon beaktu lea gitta 800 MW. Huksejuvvojit gaskal 66 ja 160 turbiinna main nominála beaktu lea gaskal 5 MW ja 12 MW sorjavaš das mat bieggaturbiinnat leat áigejuvvo dilat huksenáigodagas.

Turbiidnakomponenttat buktujuvvojit gáddái ođđa čiekjaliskájjii Gussanjárdgas Davvesiidna gielddas ja fievrriduvvot erenoamášfievrriiguin huksenguvlui. Beassangeaidnu (su.13 km guhku) Fi. 98.s bieggafápmorustteggii álgá oarjjabeale Sturrajoga šalddi ja manná dasto njuolga máttás bajás Vuonjalskáidái gitta plánaguovlui Vuonjalráššas. Plánaguovllus galget vel huksejuvvo su. 100 - 110 km ođđa siskkáldasgeainnut. Geainnut leat

čievrageainnut, ja leat su. 5 m govdadat, lassin bohtet vejolaš deavdagat/čuohppamat njoaiddoeatnamiin. Dasto galget leat jámma deaivvadansajit ovddalboahtti johtolahkii geaidnoguorain.

Govus 1. Davvi bieggafápmorusttega huksenplána.

Govus 2. Molssaeavttut huksenčovdosiidda fierpmádatlaktimii.

Govus 3. Fundameanta ja toardna maŋŋá go leat deavdán mássaid fas (Rákkočearu bieggafápmorusttet).

Fundameantašládja lea muhtun muddui sorjavaš välljejuvvon turbiidnasajiid eanadiliin. Dábálaš teknologiija mii geavahuvvo olu Norggas, lea buddet njuolggá vuodđobáktái. Báktefundameantas bovreurvojit mánggat buddenstálledoalanat 10–20 mehtera vulos vuodđobávtti sisa. Dát cakkastuvvojit ja darvvihuvvojit fundameanta betongageahčái. Fundameantageahčái muvreurvojit boalttut gierdun maidda toardna darvvihuvvo gitta (gč. 3. govvosa).

Juohke bieggaturbiidnii áshuvvo maiddái vintasadii mii lea su. 3-4 dekára.

Almmus bieggaresursadieđuid vuodul lea gaskamearrebiegga plánaguovllus su. 9,3 m/s 116,5 mehtera alldogas. Dát čájeha ahte bieggafápmorusttet, dálá turbiidna 2018- teknologiijain, sáhtta buvttadit su. 3,1 TWh (netto) ođasmuvvi energiija. Teknologalaš ovdáneapmi 2018 rájes plánejuvvon huksenálgaheapmái áigodagas 2025–2033 vurdojuvvo lasihit kapasitehtafáktora su. 49 % rájes gitta su. 65 % rádjai, juoga mii vástida

buoremus offshoreprošeavttaid dál. Dát lasiha jahkásaš netto buvttadeami su. 3,1 TWh rájes su. 4,1 TWh:i rádjái. 4,1 TWh vástida su 265 000 ruovttudoalu jahkegolaheapmái, dahje su. 6,3 geardde Álttá fápmorusttega jahkásaš gaskamearrebuvttadeami. Prošeavtta sturrodaga ja guovllu hui buriid biekkaid geažil sáhttá Davvi bieggafápmorusttega duohtandahkat stáhtadoarjaga haga.

Lea dehálaš dárkkuhit ahte huksejeaddji ohcá konsešuvnna hukset bieggafápmorusttega mii lea gitta 800 MW almmuhuvvon plánaguovllus, muhto ahte bieggaturbiinnaid šládja, lohku ja sajusteapmi ii mearriduvvo ovdalgo konsešuvdna vejolaččat mieđihuvvo. Dalle dahkkojit dárkilis bieggamihtideamit mat leat bieggafápmorusttega bietnahábmema vuodđun, juoga mii lea mearrideaddjin sihkkarastit bieggaresurssaid optimála ávkástallama dán guovllus. Loahpalaš huksenplána sáhttá nappo fátmastit eará turbiidnašlájaid ja loguid ja eará siskkáldasgeaidnogeinnodagaid go dat mii oidno 1. govvois.

Tabealla 1. Prošeavtta váldologut, man vuodđun lea konsešuvdnaohcamuša ovdamearkaevttohus.

Komponenta/doaibmabidju	Spesifikašuvdna
Oppalaš installerejuvvon beaktu	Gitta 800 MW
Installerejuvvon beaktu juohke bieggaturbiinnas	5 - 12 MW
Bieggaturbiinnaid lohku	66 - 160 bieggaturbiinna
Oppalaš allodat	200 m
Beassangeaidnu	12,8 km
Siskkáldasgeainnut	100 -110 km
Gaskamearrebuvttadeapmi	3,1 (2019) – 4,1 TWh (2025-2033)*
Huksengolut (CAPEX)	Su. 7 mrd. ru.
Doaibmagolut (OPEX)	Su. 10 evrre/KWh
Guhkesáigásaš ruđalaš marginála gollu (LCOE)	21,5 evrre/KWh manjá vearu

* Álgomeroštallama vuodđun ea árvoštallon dálá turbiidnateknologiija mielde, ja manjiibu vuodđun ges lea vurdojuvvon kapasitehtafáktor huksenáigodagas.

FIERPMÁDATLAKTIN

Konsešuvdnaohcamuš fátmasta dáid rusttegiid laktit bieggafápmorusttega fierpmádahkii (gč. maiddái 2. govvosa):

- 420 kV-linnját: Čuovvovaš molssaeavttut leat ohcon:
 - Mol. 1: Ođđa 420 kV linnjá Davvi bieggafápmorusttegis Statnetta ođđa 420/132 kV transformáhtorstašuvdnii Áttánvuonleagis. Miellidbuktá su.19 km bálddalasmannama Statnetta plánejuvvon Skáidi-Davvesiidda 420 kV linnjain.
 - Molssaeaktu 2: Ođđa 420 kV fápmolinnjá Davvi bieggafápmorusttegis 420 kV laktinsadjái plánejuvvon Skáidi-Davvesiida 420 kV linnjá mielde. Ásahuvvo 420 kV laktinstášuvdna guvttiin botkkonfealttain Skáiddi ja Áttánvuonleagi guvlui ja ovttain botkkonfealttain Davvi bieggafápmorusttega guvlui.
- Váldotransformáhtorstašuvdna 420/132 kV transformeremii plánaguovllu davit oasis. Sturrodas su. 30 dekára.
- Golbma vuollestašuvnna 132/33 kV transformeremii plánaguovllus. Sturrodas su. 2–4 dekára.
- 132 kV fápmolinnját vuollestašuvnnain váldostašuvdnii, mas leat portálamásttat dahkkon muorrastoalppuiguin. Oppalaš guhkkodat su. 33 km.
- 33 kV-eanaođđasat gaskal bieggaturbiinnaid ja vuollestašuvnnaid. Oppalaš guhkkodat su. 130 km.

OVDÁNANPLÁNA

Konsešuvdnaohcamuš ja váikkuhusguorahallan sáddejuvvui NVE:i 2019 manjitčavčča. Dasto bissehuvvo ođđa bieggafápmorusttegiid konsešuvnnaid meannudeamit gaskaboddosaččat, ja prošeakta rahppui ođđasit easka 2022 geasi. Konsešuvdnameannudeapmi ieš, ja vejolaš guoddalanproseassa, navdojuvvo ádjánit su.1,5 jagi. Konsešuvdnamearráduš vurdojuvvo leat gárvvis jagi 2023 loahpas. Jus lea positiivvalaš mearráduš vurdojuvvo huksen álgit 2025:s. 7-8 jagi jáhkkojuvvon huksenáiggiin lea sáhttá olles bieggafápmorusttega bidjat doibmii 2033:s. Jus veaháziid mielde gárvvista

bieggafápmorusttega, de sáhtta osiid das bidjat johtui veahá árabut.

DOAIBMABIJU VEJOLAŠ VÁIKKUHUSAT

Bieggafápmorusttet oktan gullelaš infrastruktuvrrain váikkuha diehttelasat olu beroštumiide, sihke positiivvalaččat ja negatiivvalaččat. Vuolábealde lea oanehis čoahkkáigeassu váikkuhusguorahallama váldokonklusuvnnain. Doaibmabiju oppalaš váikkuhusat fáddái/fága suorgái leat árvoštallojuvvon ceahkkálasa vuodul mii manná *hui stuorra negatiivvalaččas* (---) *mearkkašmeahtuma* bokte (0) gitta *hui stuorra positiivvalažžii* (++++).

Eanadat

Stuorra oasis Porsángguvuonas ja vuotnaeanadagas birra leat suojes guovllut gos Davvi bieggafápmorusttet ii oidno. Vuonas ja stuorra oasis vuotnaeanadagas oidno bieggafápmorusttet badjel 25 km duohken. Rusttet oidno nie guhkes gaskkaid duohken dušše go lea erenoamáš buorre oainnádat. Oppalaččat árvoštallojuvvo bieggafápmorusttegis leat *unnán gitta mearkkašmeahtun negatiivvalaš váikkuhus* (-/0) dán oasseguovllu eanadahkii.

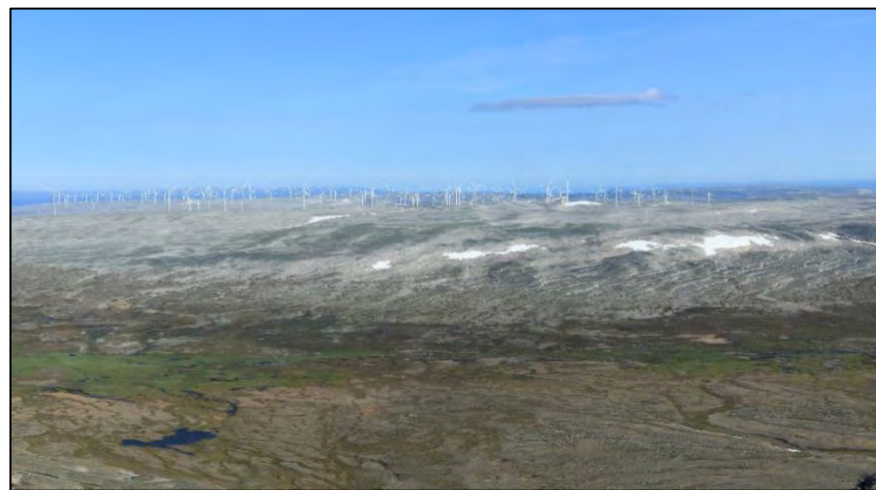

Govus 4. Davvi bieggafápmorusttega visualiseren, go geahččá plánaguovllu oarjjabealde.

Davvi bieggafápmorusttega lagašguovllus dominerejit bieggaturbiinnat eanadatgova. Geainnut ja juohke turbiinna čuožžunsajit dagahit

sisabakkemiid nugo čuohppamiid ja deavdagiid, ja dat oidnojit bures jalges duoddaris. Dobbelaččas oidnojit bieggaturbiinnat čielga eanadatelemeantan ja váikkuhit vásáhusii eanadagas.

Bieggafápmorusttet oidno hirbmat bures Rásttigáissás mii lea okta dain alimus čohkain guovllus. Gaska geažil ii vásihuvvo bieggafápmorusttet dominerejeaddjin, muhto hirbmat olu turbiinnat oidnojit ja leat dehálaš elemeanttat eanadatgovas. FI 98:s oidno bieggafápmorusttet maiddái báikkuid hui bures. Guhkes gaska duohken lea turbiinnaid oinnolašvuohta sorjavaš dálkkis. Go lea buorre dálki sáhtta bieggafápmorusttet oidnot Bissojoga oarjjabeale váriin ja FI 98:s Stuorrarođus. Oppalaččat árvoštallojuvvo das leat *stuorra gitta hirbmat stuorra negatiivvalaš váikkuhus* (---/----) eanadahkii várreguovlluin badjosis gáissáin.

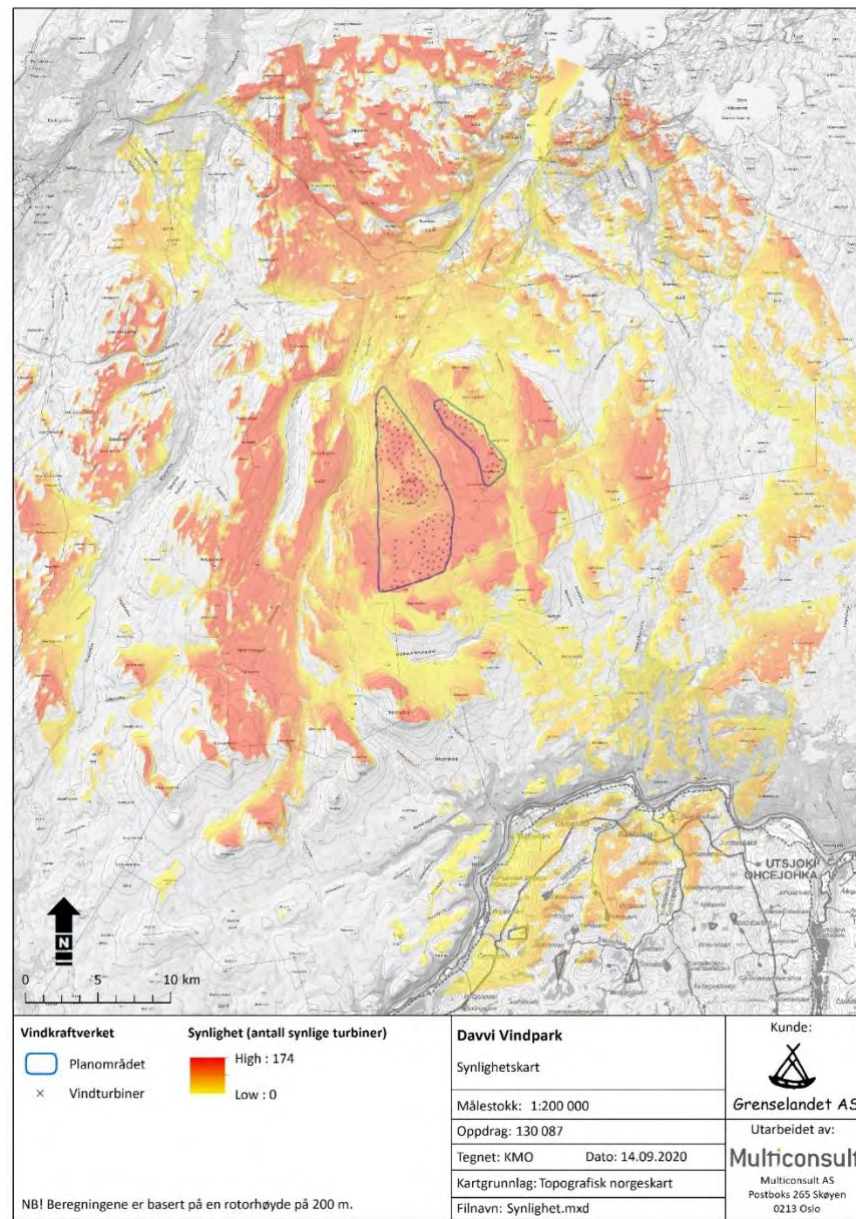

Govus 5. Davvi bieggafápmorusttega visualiseren go geahččá Rásttigáissás.

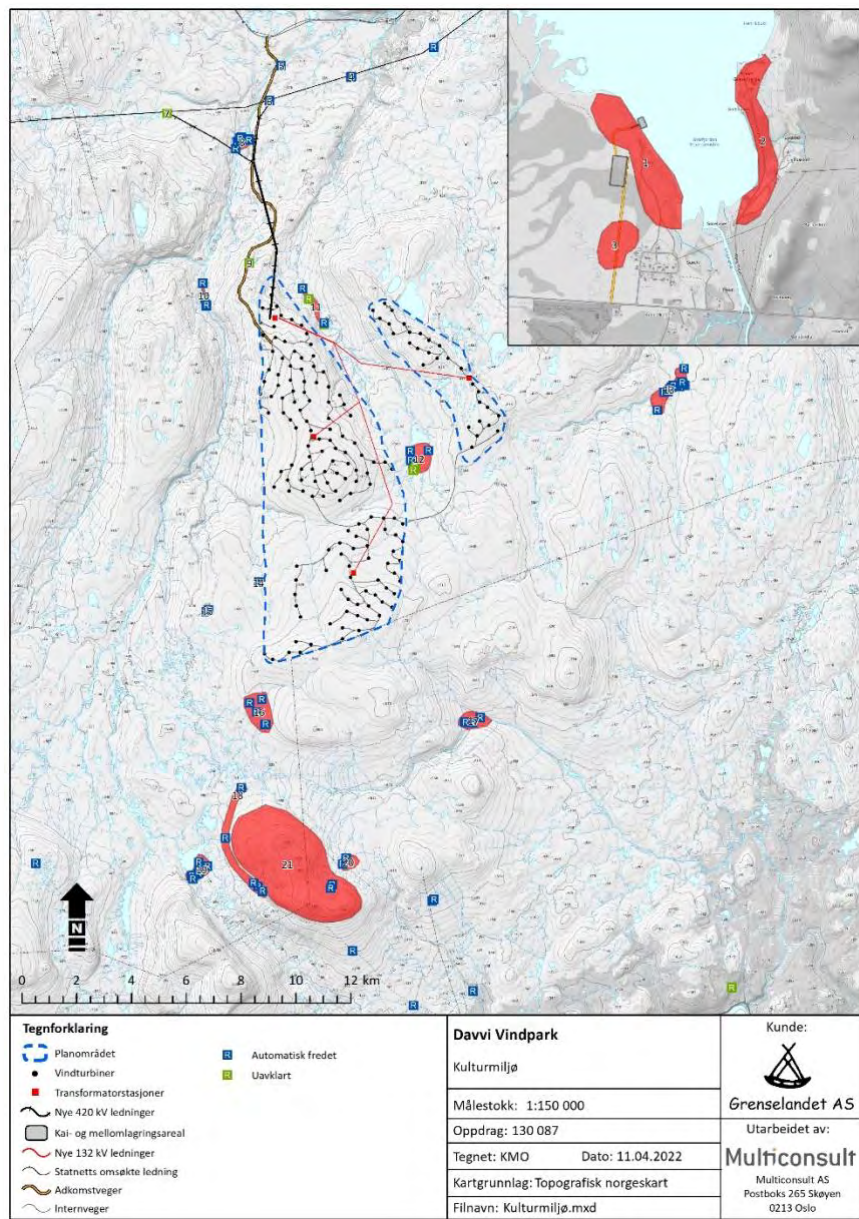
Bieggafápmorusttet oidno unnán Bajit Deanuleagis, muhto sáhtta oidnot eanebuš badjosiin norgga ja suoma bealde, muhto dalle guhkin eret. Oppalaččat árvoštallojuvvo huksemis leat *unnán gitta mearkkašmeahtun negatiivvalaš váikkuhus* (-/0) dáid guovlluid eanadahkii.

Váikkuhusdási oppalaš árvoštallamis lea bieggafápmorusttega lagas guovllut deattuhuvvon eanet go guovllut dobbelis. Bieggafápmorusttega sturrodat ja turbiidnalohku váikkuha negatiivvalaččat eanadahkii. Viiddis eanadatiešvuohta

ráššas addá dihto gierdannákca, muhto šaddogearddi váilevašvuoda geažil lea guovlu hearki sisabahkkemiidda. Guovlu ii šat ilma čuoameahttunin, ja ávdin meahcceanadat jávká. Oppalaččat árvvoštallojuvvo Davvi bieggafápmorusttegis leat danne *stuorra negatiivlaš váikkuhus* (---) váikkuhusguovllu eanadahkii.

Govus 6. Davvi bieggafápmorusttega teorehtalaš oinnolašvuodakárta.

Govus 7. Registrerejuvvon kulturmuittuid bajilgovva.

Kulturmuittut ja kulturbirrasat

Plána- ja váikkuhusguovllus leat definerejuvvon oktiibuot 21 kulturbirrasa, main fas leat sihke dološ ja ođđasat kulturmuittut, earret eará ássanguovllut, goahtesajit, mearkageađggit, urat, árransajit, bieργοčiegát ja eará luottat sámi boazodoalus ja eará meahcásteamis.

Bieggafápmorusttega viiddis viidodat ja turbiidnalohku váikkuha negatiivvalaččat muhtun kulturmuittuide ja kulturbirrasiidda. Guovllus leat dál hui unnán ođđaset sisabahkkemat, ja kulturbirrasat leat ollislaččat ja álgodilis. Guokte kulturbirrasa main lea stuorra árvu, KB 1 Fanasnjárga ja KB 21 Rásttigáisá, árvvoštalloba oažžut *stuorra negatiivvalaš váikkuhusa* (---) fysalaš ja/dahje visuála váikkuhusa geažil. Dain eará 19 kulturbirrasis rievddadit váikkuhusat *mearkkašmeahtumis / ii makkárisge* (0) gitta *muttolaš negatiivvalažžan* (--). Oppalaččat árvvoštallojuvvo ahte Davvi bieggafápmorusttegis oktan gullelaš infrastruktuurain lea *muttolaš negatiivvalaš váikkuhus* (--) kulturmuittuide ja kulturbirrasiidda váikkuhusguovllus.

Luondduvalljivuhta

Ohccojuvvon bieggafápmorusttet oktan gullelaš infrastruktuurain ii čuoze ovttaga suodjalanguvlui, dehálaš luonddušlájaide, iige suodjalanárvošaš geologalaš gávdnosiidda. Váikkuhusat dáidda registrerenšlájaide árvvoštallojuvvo danne leat *mearkkašmeahtumin* (0).

Bieggafápmorusttega oktan gullelaš infrastruktuurain vejolaš stuorámuš negatiivvalaš váikkuhusat leat čadnon eallinguovlomassimii/-bilideapmái ja eanet loddejápmimii go lottit girdet rohtorsoajáide dahje fápmolinnjáide. Sihke huksehus- ja doaibmaáigodagas massá plánaguovlu ja lagaš guovllut vejolašvuoda leat eallinguovlu areálagáibideaddji ja hirsasis náliide nugo geatkái, njállii ja rievssatfállái, ja guovllu eanadatekologalaš doaibma hedjona. Ferte vuordit stuorra garvimiid doaibmabidjoguovllu birra, erenoamážit go eallit mat leat dán guovllus, leat hárvánan unnán olbmuid muosehuhttimiidda. Dasto gokčēt bieggaturbiinnat viiddis guovllu ja leat badjosiin eanadagas, maddái sajiin gos leat bajásduvdinbiekkat báhkkan. Ferte vuordit ahte ovttaskaslottit nugo goaskin, mearragoaskin, boaimmáš, rievssatfállii jna. sáhttet girdit rohtorsoajáide, muhto dát jáhkkmis ii dáhphuva nu dávjá go eai leat bessenguovllut ja lea unnán biebmá plánaguovllus. Vásáhusaid vuodul Smølas navdojuvvo maddái ahte nálit nugo giron maddái sáhtta girdit

turbiidnatoartnaide (ii nu olu rohtorsoajáide). Oppalaččat árvoštallojuvvo Davvi bieggafápmorusttegis leat *muttolaš negatiivvalaš váikkuhus* (--) luondduvalljivuhtii.

Suoivanastin ja

Suoivanastin čuožžila go bieggaturbiinna rohtor lea gaskal oaidni ja beaivváža. Rohtor jorrá dalle beaivváža ovddabealde, juoga mii dagaha lihadeaddji suoivana geahččansadjái.

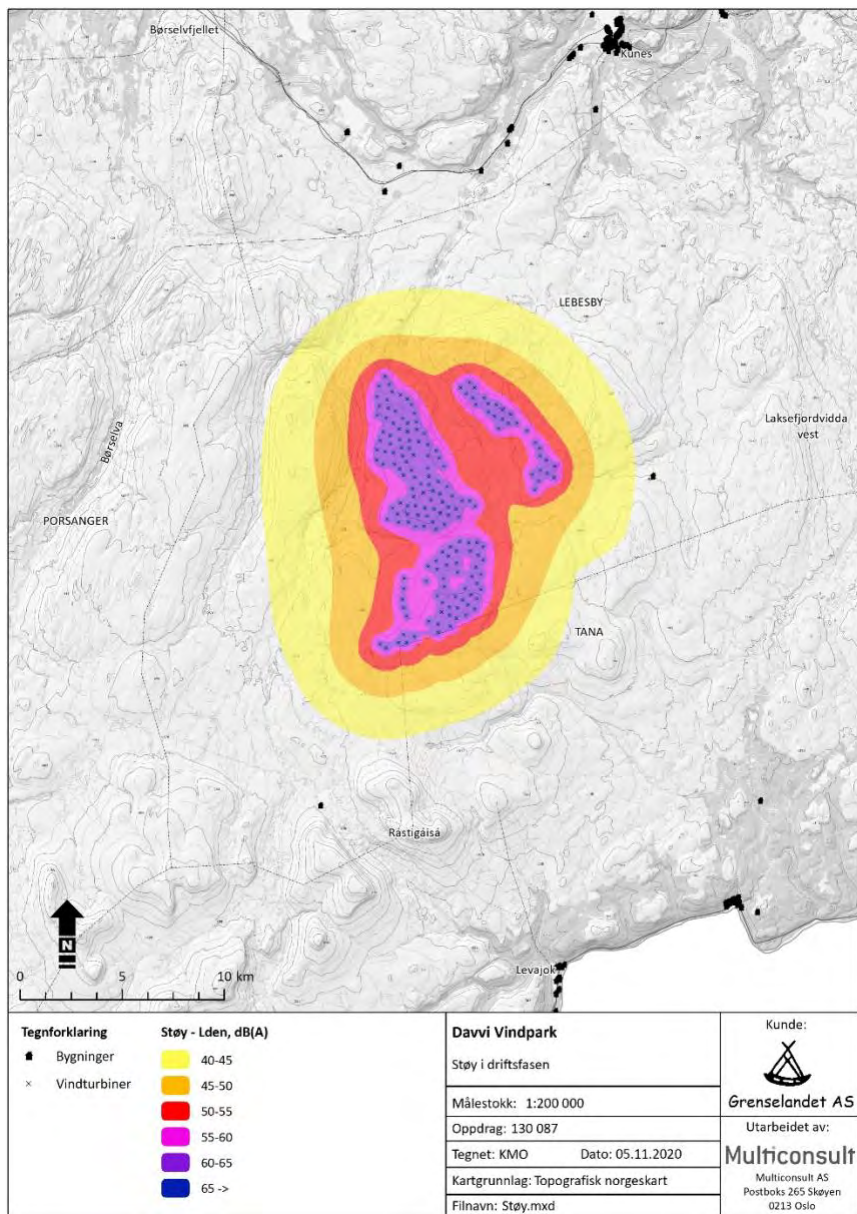
Govus 8. Bieggaturbiinna suoivanastin.

Eai leat astoáiggevisttit eaige viesut maidda bieggaturbiinnaid suoivanastin čuočá. Sii geat vánddardit bieggafápmorusttega lagašguovlluin, sáhttet almmatge vásihit suoivanastima.

Riedja

Bieggafápmorusttega meroštallon riedjadássi čájehuvvo 9. govvosis. Ii ovttage ásodahkii, astoáigeásodahkii dahje eará riedjahearkkes huksehusaide čuoze riedja mii lea bajábealde ávžžuhuvvon rádjeárvvu mii lea 45 dB. Davvi bieggafápmorusttega riedja muđui váikkuha dálá áidalas, jaskes luonddu- ja olgodaddanguvlui. Dasto sáhtta gullat transformáhtorstašuvnnaid rieja ja

fápmolinnjáid koronarieja go johtá dáid rusttegiid lahka, muhto ii dat ii váikkut makkárga riedjahearkkes huksehahkii.

Govus 9. Davi bieggafápmorusttega meroštallon riedjadássi.

Jiekŋun/jiekŋabáikun

Olu guovlluin sáhttet vuollegis temperatuvrra, alla áibmolávttasvuoda ja garra biekká kombinašuvdna jiekŋudit rohtorsoajáid. Dákkár jiekŋun ii leat sávahatti go dat mielddisbukta heajut elrávdnjebuvttadeami ja eanet vára johtolaga dáfus guovllus. Jiekŋa rohtorsoajáin šaddá dábálaččat go rohtor ii jora unnán biekká (< 3 m/s) dahje mátasdoallama geažil. Go bieggaturbiinnaid vuolggaha, de sáhtta jiekŋa gahččat, juoga mii sáhtta leat váralaš jus olbmot leat bieggaturbiinnaid lahka.

Eai leat huksehagat guovllus Davi bieggafápmorusttega birra mat leat meroštallon várragaska siskkobealde turbiinnain eret (350 m). Dasa lassin lea plána guovllus hui unnán johtolat, nu ahte lea hui unnán jáhkehaatti ahte olbmot leat guovllus go lea murku, čodđálat dahje eará jiekŋunvárra. Dán vuodul lea olggobeale olbmuid vahágahttima várra hui unni.

Dál gávdnojit vuogádagat fuobmát bieggaturbiinnaid jiekŋuma, jienjokeahtesvuhtii ja bieggaturbiinnaid sakŋadahttimii. Sakŋadahttima várás lea ee. vejolaš installeret liggerjohtasiid soajáide maid dárbbu mielde sáhtta sakŋadit ijeŋa. Dárbbu dákkár vuogádagaide ja tehnikkalaš čovdosa válljema ferte čielggadit bieggafápmorusttega biennašerema oktavuodas.

Dálkkádat

Ođđa ođasmuvvi energiija fidnen davviriikkalaš fápmomárganii geahpeda, seamma láhkai go fápmogeavaheami geahpedeapmi, fossiila fámu meari mii buvttaduvvo Davviriikkain. NVE meroštallá 2008 raporttas ahte dálkkádatintensihtea gaskamearrefámu mii buhttejuvvo Davviriikkain go geahpeda geavaheami (marginálafámu), lea su. 600 g CO₂/kWh eallinagiperspektiivvas. Norsk Energi lea ođdasat raporttas 2013:s dahkan sullasaš árvoštallama jahkái 2020 mas meroštallet ahte koallafámu sadjai lea bohtán gássašápmu, juoga mii addá marginálafámu mas dálkkádatintensihtea lea 404 g CO₂/kWh. Jus geassá eret bieggafámu dálkkádatluoitimiid máksimálameroštallama, namalassii 28 g CO₂/kWh, jagi 2020 marginálafámu vurdojuvvo luoitinfáktoris, de šaddá nu ahte globála dálkkádatvuottu hukset Davi bieggafápmorusttega sáhtta árvoštallat leat 376 g CO₂/kWh. Jus jahkásaš fápmobuvttadeapmi lea 4,1 TWh, de unnot dálkkádatluoitut su. 1,5 miljovna tonnain jahkásaččat. Dát vástida obbalaš luoittuid su. 1,3 miljovna personbiillain. Go eai leat jeakkit ja eará karbonavalljás luondušlájat váikkuhsguovllus, de leat unnán

dálkkádatgássaluoitimat bieggafápmorusttega huksema oktavuodas. Dát meroštallamat čájehit ahte jus bieggafápmu buhtte ii-ođasmuvvi energiijagálduid fámu (koala, gássa ja oljju), de lea Davvi bieggafápmorusttega huksen positiivvalaš oassi geahpedit globála dálkkádatluoitimiid.

Olgodaddan

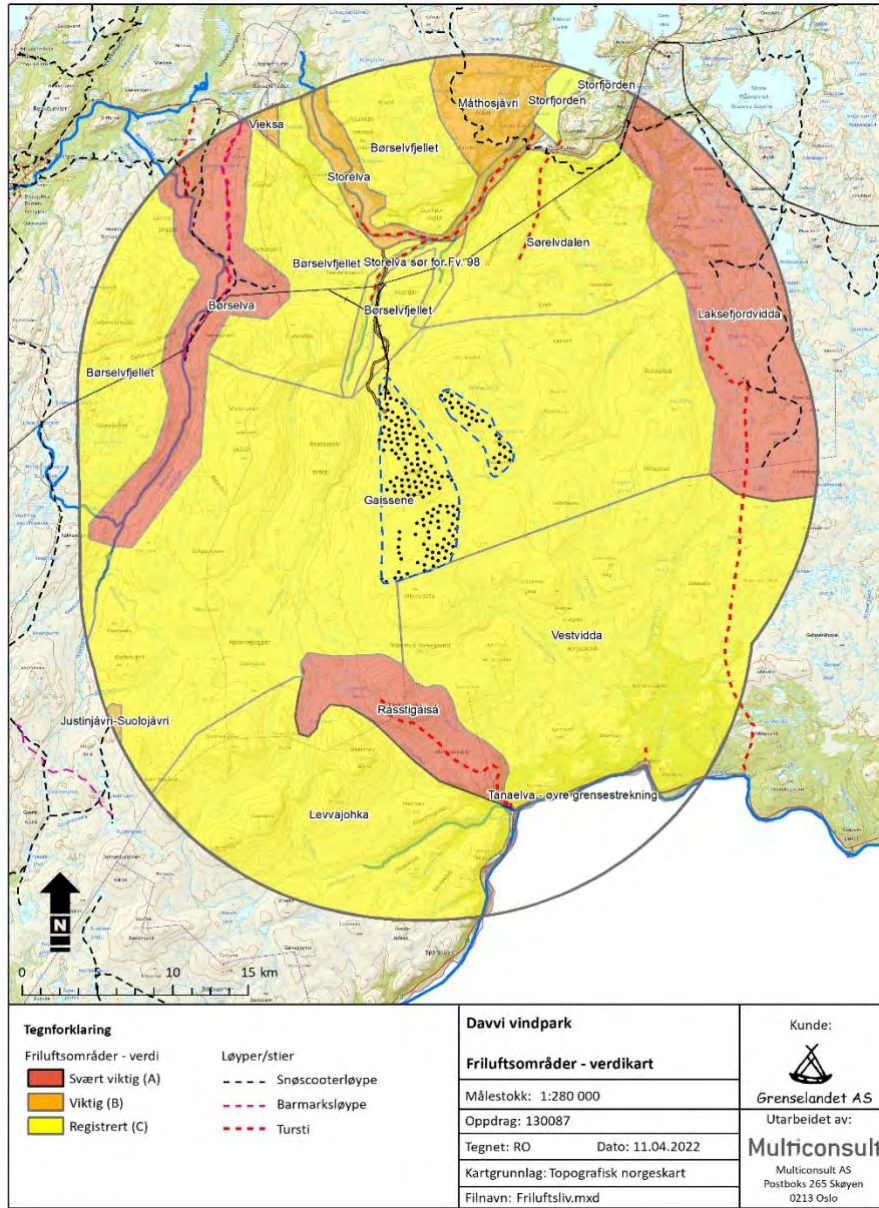
Váikkuhusguorahallama bargadettiin leat ráddjejuvvon 15 olgodaddanguovllu mat leat oalát dahje belohakkii bieggafápmorusttega váikkuhusguovllu siste (gč. govus 10). Golmma guvlui lea addon stuora árvu (A). Dat leat *Rásttigáisá, Bissojohka ja Lágesduottar nuortan*. Viđa guvlui lea addon gaskamuddosaš árvu (B), daidda gullet *Deanujohka – bajit rádjegaska, Justinjávri-Suolajávri, Sturrajojohka, Máthošjávri ja Vieksa*. Čieža guvlui lea addon unnán árvu (C). Dát fátmasta daid osiid váikkuhanguovllus gosa lea váddáseamos beassat, dás gohčoduvvon *Gáissát*, ja dasa lassin *Oarjeduottar, Leavvajohka, Bissojohka, Sturrajojohka fl 98 lulábealde. ja Sørrelvdalen (Šuoššjohleahki)*, ja dat álkít beassan láhkái *Sturraavuotna* Gussanjárgga olgobealde.

Bieggafápmorusttega váikkuhusat olgodaddamii árvoštallojuvvojit čuohcima vuodul guovlluid geavahandávjodahkii, guovlluid bivnutvuhtii ja olgodaddanvejolašvuodaide. Dát golbma eavttu leat fas čadnon areáladuoguštemiide, váikkuhussii beasatlašvuhtii ja elemeanttaide mat váikkuhit vásáhusárvui nugo eanadat, sisabahkkekeahtesvuolta, jaskatvuolta, luondduvalljivohta, kulturmuittut jna.

15 olgodaddanguovllu váikkuhusgráda lea *mearkašmeahtuma (0)* rájes Deanus – bajit rádjegaskkas gitta *muttolaš ja sturra negatiivvalaš rádjái (-/-/-)* Rásttigáissás. Oppalaš árvoštallamis vuodđuduvvo dat ahte fápmorusttet oktan gullevaš infrastruktuorra váikkuha olu olgodaddanguovlluide viiddis guovllus negatiivvalaččat unnit dahje eanet. Váikkuhus lea danne oppalaččat árvoštallon leat *muttolažžan gitta negatiivvalažžan (-/-/-)* olgodaddamii.

Muđui ferte lasihit ahte vásáhusat dálá bieggafápmorusttegiin, ee. Smølas (Smøla gielddas), Ytre Viknas (Vikna gielddas) ja Midtjellsets (Fitjar gielddas) čájehit ahte bieggafápmorusttegiid beassan- ja siskáldasgeainnut dávjá dagahit ahte eanet geavaheaddjioavkkut geavahišgohtet huksenguovlluid go dohko lea álkít beassat. Davvi bieggafápmorusttega plánaguovlu lea

guhkkín eret lagamus geainnus, ja dušše soames hárvánan vánddardeaddji geavahit guovllu olgodaddamii dál. Ferte danne árvoštallat hui jáhkehahttin ahte ođđa huksehusgeainnuid geažil eanet olbmot vulget dán duoddarii, juogo vácci dahje sihkkeliin, ja ahte guovllu geavaheapmi danne lassána dálá dili ektui.

Govus 10. Registrerejuvvon olgodaddanguovlluid ja daid árvvuid bajilgovva.

Mátkealáhus

Mátkealáhus bieggafápmorusttega váikkuhusguovllus lea vuosttažettiin vásáhusvuđot, čadnon bivdui, guolásteapmái ja eará luondduvásáhusaide ja dasa lassin sámi kultuvrra/ealáhussii. Čuožakehtes luondu lea dehálaš oassi mátkealáhusfálaldagas. Mátkealáhusfitnodagat, mat leat kártejuvvon geavahit váikkuhusguovllu, leat Kunes Opplevelse og Handel ja Leavvajoga duottarstohpu Geaidnojávrrre-barttain Rásttigáissá oarjjabealde, mat leat guovdilepmosat danne go dain lea visttit ja stuorra oassi doaimmas váikkuhusguovllu siste. Sii fáallet idjadeami lassin luondu- ja kulturvásáhusaide. Guhtta eará, smávva mátkealáhusfitnodaga leat duođastuvvon geavahit dahje plánejit geavahit váikkuhusguovllu iežaset doaimmas. Dán doibmii gullet iešguđetlágan mátkkit ja oahpisteamit váikkuhusguovllus. Turisttat geavahit maiddá váikkuhusguovllu almmá geavatkeahhtá mátkke-, ofelastin- dahje idjadanfálaldagaid. Dát dáhpáhuvvá áinnas bivdima ja guolásteami oktavuodas. Váikkuhusguovllu árvu mátkealáhusa dáfus lea oppalaččat árvvoštallojuvvon leat muttolaš, ja plánavuovllus ieš lea fas árvvoštallojuvvon leat unnán árvu.

Leat unnán guorahallamat movt dálá norgga bieggafápmorusttegat váikkuhit mátkealáhussii, mii mielddisbuktá ahte sáhtta leat veahá eahpesihkarvuotta čadnon dasa mii huksema duohta váikkuhus šaddá. Dutkan čájeha ahte oppalaš bieggafápmovuoruheami kumulatiiva váikkuhusat Norggas sáhttet váikkuhit Norgga bivnutvuhtii mátkeriikan, ja lea fas váttis duođastit stuorra negatiivvalaš váikkuhusaid ovttaskas rusttegis mátkealáhussii.

Lea ágga navdit ahte jus Davvi bieggafápmorusttet oktan gullelaš infrastruktuvrrain huksejuvvo, de dat sáhtta váikkuhit negatiivvalaččat muhtun mátkealáhusaktevrraide, ja earát ges jáhkkmis sáhttet heivehit iežaset doaimma. Doaimbaidju sáhtta vejolaččat dagahit báikkálaš vahágiid ealáhussii, mii rievtti mielde mearkaša *unnán negatiivvalaš váikkuhus (-)*. Jus orrunfasilitet (bráhkát) plánejuvvon sirdin báikkálaš aktevrraide lihkostuvvá, ja oassi plánejuvvon ealáhusfoanddas geavahuvvo vuoruhit mátkealáhusa váikkuhusguovllus, de sáhtta dát nuppe dáfus dásset negatiivvalaš váikkuhusaid oppalaččat mátkealáhussii, nu ahte váikkuhus šaddá *mearkašmeahhtun (0)* dahje jobe *unnán positiivvalaš (+)*. Man muddui ealáhusfoanda lihkostuvvá, lea ee. sorjavaš das gávdnojit go aktevrrat geain lea doarvái beroštupmi ja gelbbolašvuotta olahit eanet vuottu báikkálaš

mátkeeláhusas, ja ahte ruđat juolluduvvojit realisttalaš fitnodatplánaid ja duohta boadusjoksosiid vuodul.

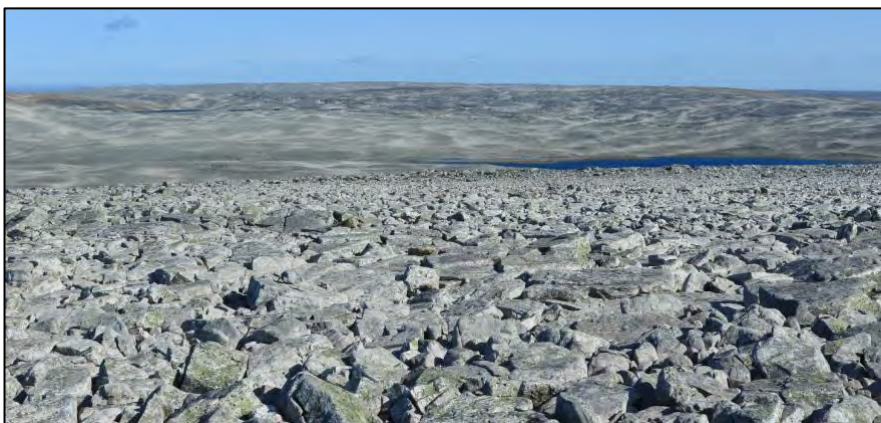
Gulahallanvuogádagat, áibmojohtolat ja suodjalusberoštumit

Dieđuid vuodul maid Norkring, NTV, Forsvarsbygg ja báikkálaš helikopterfitnodagaid adde maŋás konkluderejuvvo ahte Davvi bieggafápmorusttega huksen jáhkkimis ii váikkut siviila iige militeara rádár-, navigašuvdna ja gulahallanrusttegiidda. Váikkuhusat dáid beroštumiide árvvoštallojit nappo leat *mearkašmeahttumin (0)*. Seamma gusto maiddá militeara áibmojohtolahkii ja báikkálaš helikopterjohtolahkii, dainna eavttuin ahte bieggaturbiinnat merkejuvvot gustovaš njuolggadusaid mielde.

Avinora dieđuid vuodul leat golbma bieggaturbiinna ovdamearkaevttohusas váddáset Leavnja girdišilju sektor 1 suodjalanguovllu hárrái, muhto dát hástalus ii leat dađi stuorát go ahte dan sáhttá čoavdit rusttega bietnaprošekterema oktavuodas.

Boazodoallu

Orohagain 9, 13, 14 ja 14A, maida Davvi bieggapárkka huksen oktan gullelaš infrastruktuurain váikkuha njuolga dahje eahpenjuolggá, ledje 2017:s badjelaš 25 000 bohcco badjelaš 12 000 km² oppalaš guovllus². Bdo 13, Bdo 14A ja Bdo 9 johtet gaskal skábma- ja dálveorohagaid siseatnamis Kárášjogas ja Deanus ja gidđa-/geasse-/árračakčaeatnamiid rittus. Bdo 14 lávii maiddá johtit ná, muhto leat heaitán.

Govus 11. Plánaguovllus lea eanaš ráššaeana mas lea unnán guohtunárvu bohccuide.

Eanaš Davvi bieggafápmorusttet oktan gullelaš infrastruktuurain lea Bdo 13:s, ja dát orohat guovdilastojuvvo danne vuolábeale čilgehusain ja árvvoštallamiin. Bdo 13 dálveorohat lea guovlluin gaskal Iškorasa ja Anárjoga Suoma ráji alde, máttimusas oktasašorohaga 17:s Kárášjogas. Áigodagas njukčamánu miessemánu álgui johtet ealuin davás gidđa- ja geasseorohagaide. Gidđajohtin dáhpáhuvvá johtolaga mielde mii manná oarjjás gaskal Leavvajoga ja Rásttigáissá ja dasto viidáseappot davásnuorttas Gáissávuollái ja Skádjajávraí Áttánjoga guoras. Johtingeadnu lea lagamusas 5,5–6 km eret bieggafápmorusttega plánaguovllus. Johtingeadnu mii lea merkejuvvon plánaguovllu oarjjabealde areálageavahankárttain, Stuurajohráigge, lea orohat rievtti mielde heaitán geavaheames gidđat.

Go eallu joavdá gidđaeatnamiidda, de luitet ealu vai čoavjehat sáhttet gávdnat heivvolaš sajiid guoddit; doppe gos guohtumat leat buorit, ja gos lea nu unnán muosehuttin go vejolaš. Eanaš oassi Bdo 13:s lea merkejuvvon gidđaeatnamin, earret máttimus oassi (Gáissát). Muhtun bohccot sáhttet dán áigodagas leat Bdo 13 ja Bdo 14 orohatráji alde, plánejuvvon bieggafápmorusttega davábealde, muhto dát johtet dábálaččat nuorttasdavás ovdal guotteha. Orohaga deháleamos guotteteana lea rievtti mielde FI 98 davábealde Idjavuonduoddaris, muhto lea maiddá dehálaš guotteteana Idjavuonduoddara máttabealde. Deháleamos guotteteatnamat Idjavuonduoddara máttabealde leat badjel 8 – 10 km eret bieggafápmorusttega plánaguovllus.

Maŋŋá guotteha vuojuhuvvojit eanaš álddudat mat gudde máttabealde FI 98 badjel Idjavuonduoddara davás geasseorohahkii davábeale geainnu. Dát dáhpáhuvvá dábálaččat suoidnemánu gaskamuttus. Idjavuonduoddaris ja nuorttas guvlui lea áidi FI 98 guora mii doalaha bohccuid rievttis beale geainnu/duoddara. Bohccot mat báhcet FI 98 máttabeallái Idjavuonduoddaris, guhtot eanaš orohaga máttimus oasi areálas, oktan areálaiguin mearragáttis Áttánvuonas ja Gussanjárggas. Areálat badjosiin sáhttet maiddá geavahuvvot muhtun muddui, muhto dalle vuosttažettiin bálganbáikin čorrageidda. Bohccot sáhttet maiddá veahá johtit guovlluin badjosis.

Borgemánu merkejuvvojit miesit gárddis Skadjajávrriin Idjavuonduoddaris. Mearkuma maŋŋá vuojuhuvvo eallu ruovttoluotta FI 98 máttabeallái Idjavuonduoddaris. Čakčamánu vuojuhuvvo eallu fas guohtongárdái

Skadjávrriin. Čohkkema ulbmil lea njuovvat. Čohkkensajit leat goappašiid bealde FI 98 Idjavuonduoddaris. Njuovvamiid manjá eallu guohtu Idjavuonduoddara máttabealde, ovdalgo lunddolaččat johtigohtá máttás dálveorohagaide. Árračakčaeatnamat leat eanaš guovlluin Idjavuona mátta- ja nuorttabealde, ja dasa gullet Áttánvuonleahki ja Uhca Sopmir. Ragatguovllut leat belohahkii guovlluin čakčaorohagas, veahá máttabealde Áttánvuona, ja dasa lassin eanaš Bdo 9 orohatráji alde, Lágesduoddara nuorttabealde. Eanaš ragat lea maiddá Bdo 9 orohagas, ja dát lea leamaš guhkes riidogaskaoapmi dán guovtti orohaga gaskka). Ragatáiggis golggotmánus ja skábmamánu álggus lea oassi ealus jo orohaga 17 rájiid siskkobealde.

Čohkken lea dábbálaččat skábmamánu loahpas, ja bohccot vuojuhuvvojit gárdái Sohpparvađas orohaga 17 máttimus oasis. Doppe rátket dálvesiiddaide, ja rátket maiddá bohccuid mat gullet eará siiddaide mat leat mastadan Bdo 13 ellui. Orohat 13:s lea oktasaš geassesiida, muhto juovlamánus, manjá rátkkašeami Sohpparvađas, vuojuhvit ealuid iežaset dálvesiiddaide Bdo 17 siskkobealde Kárášjoga máttabeallái.

Areálas ieš plánaguovllus dominere ráššaeana ja eará šattohis substráhtat, ja dain lea unnán guohtunárvu bohccuide. Muđui váikkuhusguovllus, namalassii 1 gitta 3 km bieggafápmorusttegis eret, lea veahá eanet guohtun bohccuide, muhto areála mihtideamit čájehit ahte dát areála lea dušše su. 0,4 % Bdo 13 oppalaš guohtunareálain. Dasto čájehit meroštallamat ahte su. 1,8 % Bdo 13 guohtunareálas lea lahkeliis go 5 km eret plánaguovllus ja olles 98,2 % lea guhkkeliis go 5 km das eret.

Bieggafápmorusttega, geainnuid, fápmolinnjaid ja káijarusttega huksen váikkuha oalle marginála Bdo 13 (njuolga ja eahpenjuolga), Bdo 14A (eanaš eahpenjuolga) ja Bdo 14 (eahpenjuolga) giđđa-, geasse-, ja čakčaguohtumiidda. Doaibmabidju ii váikkuht njuolgga Bdo 9:i, muhto odđa orohatáidi gaskal Bdo 13 ja Bdo 9 lea Davvi huksema oassi, ja dát váikkuha positiivvalaččat Bdo 9:i. Doaibmabidju ii váikkuht ii ovttage orohaga deháleamos johtingeainnuide áigodatguohtuneatnamiid gaskka.

Huksenváikkuhusat huksehusáigodagas ferte vuordit šaddat stuorámussan áigodagain ja oasseguovlluin gos leat aktiivvalaš huksehusbarggut. Danne go doaibmaálgaheaddji veahážiid mielde áigu gárvvistit huksema, de sáhttet váikkuhusat doaibmaáigodagas rievddadit negatiivvalažžan muhtun guovlluin ja muhtun áigodagain gitta mearkkašmeahtumin eará áigodagain ja guovlluin.

Doaibmaáigodagas illá vurdojuvvojit negatiivvalaš váikkuhusat fápmolinnjain. Bieggafápmorusttegis lea govva veahá eanet mánggabelat, ja váikkuhusat gitta 3 km duohken, ja muhtumin gitta 5 km duohken, leat duođaštuvvon dálá bieggafápmorusttegiid birra. Davvi váikkuhusguovllu areálaid vuollegis árvvu geažil leat dattege unnán váikkuhusat.

Doaibmamuttu váikkuhusat šaddet jáhkkinis *mearkkašmeahtumis (0)* Bdo 14 :i *unnán ja gaskkamuddosaš negatiivvalažžii (-/--)* Bdo13:i. Bdo 9:i lea *veahá positiivvalaš váikkuhus (+)* go ceggejuvvo áidi gaskal Bdo 13 ja 9.

Loahpas ferte lasihit ahte Davvi lea hui stuorra bieggafápmoprošeahta (800 MW), ahte guovlluin gosa dat huksejuvvo, eanaš lea ráššaeana gos ii leat áktánas guohtunárvu, ja ahte plánaguovllu sajádat lea guovtti orohagaid rádjaguovlluin. Dát máksá ahte juohke MW váikkuhusat leat smávvat go buohtastahtá eanaš eará ohcon dahje huksejuvvon bieggafápmorusttegiin boazoguohtuneatnamiin.

Fovsenduomu vuodul leat Advokáhttafitnodat Robertsen ja Advokáhttafitnodat Jonassen dahkan árvvoštallama Davi bieggafápmorusttegis SP 27. artihkkala hárrái, mii dadjá ahte «*Dain stáhtain gos gávdnojit čearddalaš, oskkodatlaš dahje gielalaš minoritehtat, ii galgga gieldit sin geat gullet dakkár minoritehtaide, rievtti, ovttas iežas joavkku miellahtuiguin, doaimmahit iežaset kultuvrra, dovddastit ja doaimmahit iežaset religiovnna, dahje atnit iežaset gielat*».

Advokáhttafitnodat Robertsen ja Advokáhttafitnodat Jonassen konkluderejit ná iežaset čielggadeamis:

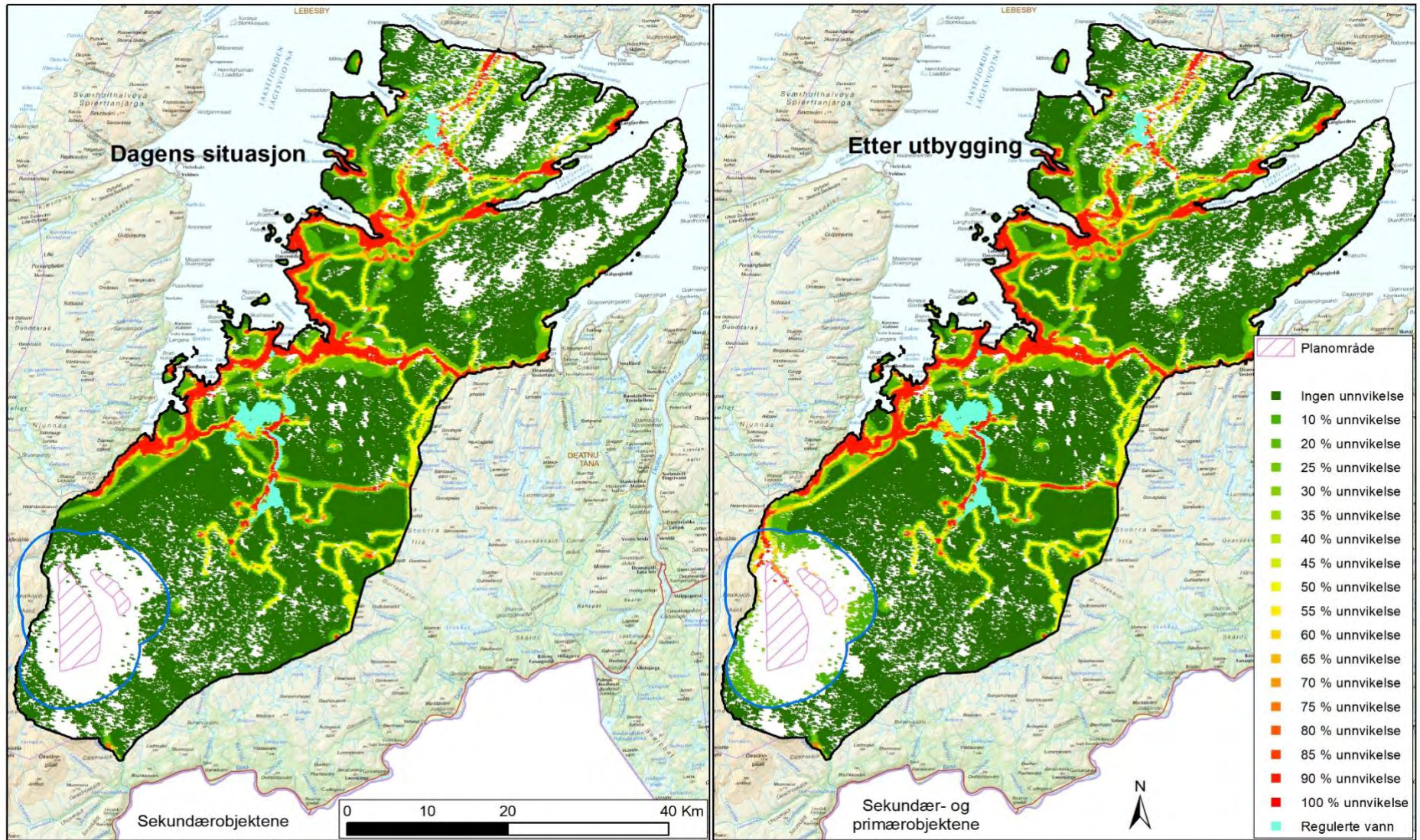
Leat garra eavttut mat fertejit leat ollašuhhton ovdal sáhtá dadjat ahte miehtan ekspropriašuvdnii rihkku SP artihkkala 27. Ferte leat boazoguohtumiid massin mat váikkuhit dasa sáhtá go áin oazžut vuoittu, dahje mas lea hirpmat negatiivvalaš váikkuhus boazodoalli vejolašvuhtii doaimmahit iežas kultuvrra guovllus.

Váidudeaddji doaibmabijuin buhtadussan lassibarggu jna. lea stuorra mearkkašupmi jearaldahkii ahte leago rihkkun, ja boazodoallu lea geatnegahtton heivehit iežas ealáhussii baggonisteami oktavuođas. Dattege lea rádji man guhkás boazosápmelaččat leat geatnegahtton heivehit iežaset doaimma johtti ealáhusdoaimmas biebmamii gárddiin (farming).

Go dán huksenguovllus leat eanaš juovat mat eai geavahuvvo guohtumiidda

eaige johtingeaidnun bohccuide, de vánit huksehus čuohtat guohtumiidda dahje johtimiidda gaskal geasseguohtumiid davvin ja dálveguohtumiid máddin. Dalle lea mealgat guhkkinn eret rihkkut ON riikkaidgaskasaš konvenšuvnna siviila ja politihkalaš vuoigatvuodaid birra, artihkal 27.

Nuppiin sániin, ii leat mihkkige mii galggašii mearkašit ahte Davvi bieggafápmorusttega huksen rihkku SP 27. artihkkala.

Govus 12. Illustrášuvdna garvimis maid "olbmot dagahit". Vilges guovllut leat nu definerejuvvon ahte dain ii leat erenoamáš árvu boazodollui, danne go doppe ii leat guohtun ja/dahje eará doaimmat. Eaige sáhte šaddat erenoamáš ollu garvimat dáid guovlluin olmuidd muosehuttimiid geažil. Davvi bieggafápmorusttet šaddá guovddáži dákár stuorát guovllus. Kárttas mii oaidnit vuosttamužžan ahte lea beassangeaidnuguoras ahte bohccot bohtet garvit dábálaš eallinguovllu, iige siste ieš fápmorusttegis.

Luonddu-/meahcceresurssat, maiddáí sámi meahcásteapmi

Ságastallamiin báikkálaš resursaolbmuin eai leat bohtán ovdan dieđut mat orrot čájehamen ahte plánaguovllus, dahje dan birra, lea dahje lea leamaš makkárga stuorra mearkkašupmi sámi meahcásteapmái. Sivvan dása lea várra kombinašuvdna dihto resurssaid váilivuodas (nugo luopmánat, guobbarat, gámasuoinnit, niittut ja vuovdi/muorra), hirmat unnán eará resurssat (rievssat, njoammil, guolli jna.) go leat aivve ráššaeana, garra dálkkádatdilit ja guhkes gaskkat lagamus ássanguovlluide. Nappo gávdnojit eanet produktiiva meahcástanguovllut go maid plánaguovlu ovddasta, iige das leat danne leamaš makkárga dehálaš mearkkašupmi árbevirolaš sámi meahcásteapmái / ealáhussii, ii dolin iige dál. Deháleamos guovllut árbevirolaččat ávkkástallat fuođđuid, guoli ja eará meahcceresurssaid leat vuollelis ja belohakkii mehciin Deatnoráigge ja Sturrajoáigge, namalassii ovddemustá doaibmabiju váikkuhusguovllu olggobealde. Davvi bieggafápmorusttegis árvvoštallojuvvojit danne leat *mearkkašmeahtun váikkuhusat (0)* luonddu-/meahcceresurssaide regiovnas.

Árvohákan

Davvi bieggafápmorusttega huksen lokte báikkálaš ja regionála árvohákkama huksehusáigodagas, erenoamážit fundamenterema ja vuodđobarguid, beassangeainnuid ja čuožžunsajiid ásaheami oktavuodas, eanajohtasiid goaivumiid, geađgemolleimiid, fievrreideami, fiberjoatkima ja jođaslaktima, eará huksen- ja huksehusbarguid ja idjadan- ja bálvalusdoaimmaid oktavuodas. Eará vásáhusaid vuodul norgga bieggafápmorusttegiin lea meroštallojuvvon ahte dát dagaha su. 42 milj. ru. báikkálaš lágideddjiide ja su. 350–360 milj. ru. regionála lágideddjiide. Mañemusat namuhuvvon vástida su. 160 jahke bargui, dahje gaskamearálaččat 23 jahke bargui jahkásaččat čieža jagi huksenáigodagas. Huksemis árvvoštallojuvvo danne leat *muttolaš positiiva váikkuhus (++)* báikkálaš ja regionála barggaheapmái huksenáigodagas.

Lea meroštallon ahte gáibiduvvojit su. 30 jahke barggu doaimmahit ja bajásdoallat bieggafápmorusttega. Dasa lassin bohtá eanet gálvojohtu báikkálaš idjadan- ja bálvalusdoaimmain kampánnejaid mátasdoallama, čájehallamiid/galledemiid ja sullasaš doaimmaid oktavuodas. Dálá bieggafápmorusttegiid vásáhusaid vuodul, namalassii boazodoalu resursarehketdollui raporterejuvvon logut ja čuovvoleaddji guorahallamat mat

leat čadnon bieggafápmui ja mátkeealáhussii, de lea unnán mii čájeha ahte huksen jávkada bargosajiid boazodoalus ja mátkeealáhusas. Danne árvvoštallojuvvo váikkuhus barggaheapmái doaibmaáigodagas leat *hirmat positiivvalážan (+++)*.

Davvesiidda gieldda lea ásahan opmodatvearu rusttegiidda ja geavaha maksimála bálvalanmávssu, mii lea 0,7 %, jahkásaččat. Rehkenastimat čájehit ahte huksen mielddisbuktá su. 48,8 miljovvna ruvno opmodatvearu. Dasa lassin bohtá evttohuvvon 1 evrre/kWt buvttadandivat, mii dahká 41 miljovvna ruvno jahkásaččat jus jáhkkojuvvon jahkásaš buvttadeapmi lea 4,1 TWh. Oppalaš njuolgo sisaboadut Davvesiidda gildii leat dalle lagabuiidda 90 miljovvna ruvno. Sisaboahtorávnjit opmodatvearus ja buvttadanvearus leat eahpitkeahhtá dehálaččat Davvesiidda gielddaekonomiijii bohte áigge. Dasa lassin mielddisbuktá huksen eahpenjuolga vearrosisaboaduid báikkálaš ealáhusain. Dán vuodul huksemis árvvoštallojuvvo leat *hirmat stuorra positiivvaláš váikkuhus (++++)* Davvesiidda gielddaekonomiijii.

Nuorta-Finmárkkus váilu doarvái kapasitehta rávdnjefievrreideaddji fierpmádagas ahte livččii áige guovdil hukset fápmogáibideaddji industriija, muhto dát dilli lea dál rievdamin mañná go Statnett lea mearridan huksen ođđa 420 kV-linnjá gaskal Skáiddi ja Vuonnabađa. Davvi bieggafápmorusttega huksen mii lea 800 MW (maksimála beaktogeavaheapmi Finmárkkus lea dál su. 400 MW go buohtastahtá), mii dasa lassin oážžu áigái ođđa 420 kV-linnjá gaskal Vuonnabađa ja Finmárkku guovddášfierpmádaga, lokte lágidankapasitehta sakka ja nu maiddáí vejolašvuoda ásahtit ođđa fápmogáibideaddji industriija dán guvlui.

Fápmogáibideaddji industriija bruttobuktage ja barggaheami oktavuoda vuodul sáhtá govtolaččat meroštallat movt rievdadusat fápmointensiiva industriija doaibmadásis, oktan ođđa doaimma ásaheamiin, váikkuha njuolga barggaheapmái ja árvohákkamii. Sáhtá dalle meroštallat fápmointensiiva industriija fápmogeavaheami lassánit 4,1 TWh:in, mii vástida Davvi jahkásaš buvttadeami 2033 rájes, gaskamearálaččat lokte njuolga barggaheami su. 3 mrd. ruvnuin jahkásaččat. Dasto lassána njuolga barggaheami su. 2100 jahke bargguin. Eanet kapasitehta rávdnjefievrreideaddjiefierpmádagas ja eanet ođasmuvvi energiija buvttadeapmi Finmárkkus ovddasta stuorra vejolašvuoda loktet árvohákkama ja barggaheami Nuorta-Finmárkkus.

Čoahkkáigeassu

Vuolábealde tabealla čoahkkáigeassá iešguhtege fágaraporttaid konklusuvnnaid.

Tabealla 2. Guhkesáigásaš doaimmaáigodaga oppalaš árvvoštallan.

Fáddá / fágasuorgi	Oppalaš váikkuhusárvvoštallan
Eanadat	Stuorra negatiivvalaš (---)
Kulturmuittut ja kulturbirrasat	Muttolaš negatiivvalaš (--)
Luonduvulljivohta	Muttolaš negatiivvalaš (--)
Riedja ¹	li čuoze ovttage stohpui iige astoáiggeásodahkii riejas mii lea badjel gustovaš rádjeárvvu
Suoivanastin ja speadjalastin ¹	li čuoza ovttage stohpui iige astoáiggeásodahkii suoivvanastimis mii lea badjel gustovaš rádjeárvvu
Nuoskkideapmi, bázahusat ja dálkkádatgássaluoitimat ¹	Unnán positiivvalaš (+)
Jiekŋun/jiekŋabáilkun ¹	Hui unnán várra vahágahttit olggobealde olbmuid dahje infrastruktuurra
Olgodaddan ja johtolat	Muttolaš gitta stuorra negatiivvalaš (--/---)
Mátkealáhus ja turisma	Mearkkašmeahtun (0)
Kommunikašuvdnavuogádagat, áibmojohtolat, suodjalusberoštumit ²	Mearkkašmeahtun (0)
Luondu-/meahcceresurssat	Mearkkašmeahtun (0)
Boazodoallu Bdo 13 - Oarjedavi turbiidnačoahkki - Nuortadavi turbiidnačoahkki - Beassangeaidnu fierpmádatčovdosiin	Unnán negatiivvalaš (-) Unnán negatiivvalaš (-) Muttolaš negatiivvalaš (--) Mearkkašmeahtun (0)

Fáddá / fágasuorgi	Oppalaš váikkuhusárvvoštallan
- Káija ja gaskarádju Gussanjárggas Bdo 14A - Oarjedavi turbiidnačoahkki - Beassangeaidnu fierpmádatčovdosiin - Káija Hávnas Bdo 14 - Beassangeaidnu fierpmádatčovdosiin - Káija ja gaskarádju Gussanjárggas Bdo 9 - Oppalaš árvvoštallan	Mearkkašmeahtun / unnán negatiivvalaš (0/-) Unnán negatiivvalaš (-) Mearkkašmeahtun (0) Mearkkašmeahtun (0) Mearkkašmeahtun (0) Unnán positiivvalaš (+) ⁵
Báikkálaš barggaheapmi - Huksehusáigodagas - Doaimmaáigodagas Regionála barggaheapmi - Huksehusáigodagas - Doaimmaáigodagas	Muttágis positiivvalaš (++) Hirbmat positiivvalaš (+++) Muttolaš positiivvalaš (++) Unnán positiivvalaš (+)
Gielddaekonomiija	Hirbmat stuorra positiivvalaš (++++)

¹ li čuovo standárda KU-metodihka, ja danne ii leat váikkuhusdási almmuhuvvon.

² Eaktuda unna plánamuddemačča boahhte dásis, gč. 18.6. kapihttala, masa Grenseland AS lea geatnegahtán iežas.

³Positiivvalaš váikkuhusa sivva lea odđa orohatáiddi ceggen gaskal Bdo 13 ja Bdo 9.

Oppalaš noađuheapmi

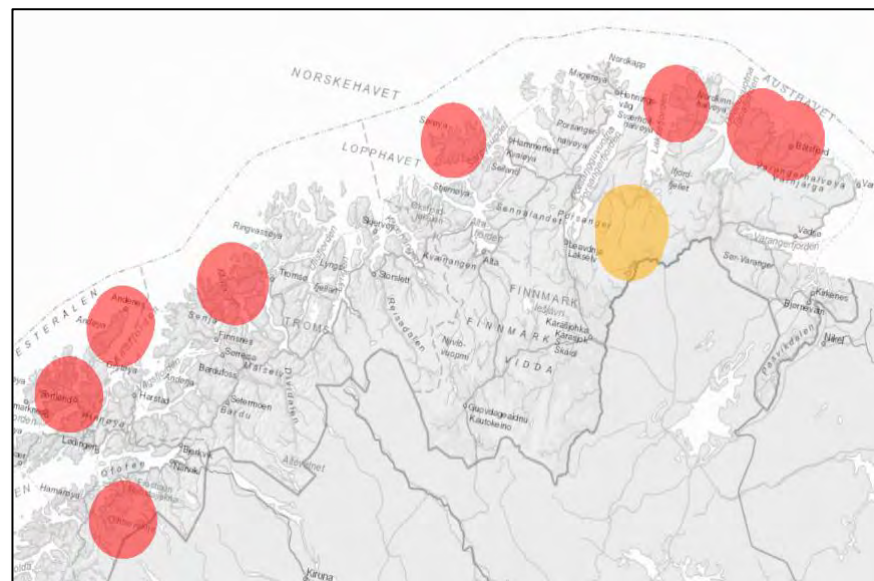
Kumulatiiva/oppalaš noađuheapmi lea hui dehálaš doaba go lea sáhka bieggafámu, čáhcefámu, fápmolinnjáid ja eará energiija- ja infrastrukturdoaimbajuid birasváikkuhusain.

Govus 13 čájeha visuála váikkuhusguovllu, dás dat lea definerejuvnon gitta 25 km eret bieggafápmorusttegiin, buot bieggafápmoprošeavttaid maidda lea addon consešuvdna davit Nordlánddas, Romssas ja Finnmárkkus ja vástideaddji Davvi bieggafápmorusttegiin. Meroštallamat čájehit ahte Davvi bieggafápmorusttega (800 MW) visuála váikkuhusguovlu lea su. 3100 km², ja buot eará prošeavttaid(oktiibuot su. 2 MW) vástideaddji lohku maidda lea

addon konsešuvdna ges lea olles 17500 km² (564% Davis). Vaikko visuála váikkuhusa dássi juohke guovllus rievddada prošeavtta sturrodaga mielde (bieggaturbiinnaid loguid ja sturrodaga mielde), de dát meroštallan čielgasit čájeha ahte okta stuorra bieggafápmorusttegis oppalaččat lea mealgat unnit oppalaš visuála noađuheapmi / váikkuhus go mángga smávva ja gaskkamuddosaš stuorra prošeavttain mat leat bieđgguid mealgat stuorát geográfalaš guovllus.

Mánggat iskkadeamit leat maiddái čájeha ahte turisttat ja olgodaddanolbmot ovdal háliidit moadde stuorra bieggafápmorusttega Norggas dan sadjái go olu smávva ja gaskkamuddosaš stuorra rusttega. Boazodoalus lea maiddái seamma oaidnu; moatti stuorra bieggafápmorusttegis lea oppalaččat unnit noađuheapmi juohke MW nammii go olu smávva ja gaskkamuddosaš stuorra rusttegiin.

Maiddá go lea sáhka lottiin ja eará fuođđuin, de olu čájehuvvo ahte okta stuorra bieggafápmorusttet vuollegisproduktiiva guovllus gos leat unnán nállevalljivuoha ja meahcceeallit, nugo Davis, lea mealgat unnit oppalaš noađuheapmi juohke MW nammii go olu smávva ja gaskkamuddosaš stuorra rusttegiin mat leat háddjejuvvon stuorát guovlluide ja rittu lahka. Dát ákkastuvvo ee. unnit kollišuvdnávárain ja ahte eahpenjuolga eallinguovlomassin, hiras šlájaid garvimiid geažil, unnu go ásaha ovtta stuorra bieggafápmorusttega dan sadjái go mángga smávva ja gaskkamuddosaš stuorra rusttega.

Govus 13. Buot konsešuvdnaddon bieggafápmorusttegiid (oktiibuot 760 MW) visuála váikkuhusguovlu davit Nordlánddas, olles Romssas ja Finnmarkkus (rukses jorbadasat) go buohtastahtá Davvi bieggafápmorusttega visuála váikkuhusguovlluin (oránša jorbadas).

Nappo leat olu bealit mat čájehit ahte birasváikkuhusat juohke MW nammii bieggafápmu lea mealgat unnit go áсахuvvojit moadde stuorra bieggafápmorusttega dan sadjái go mángga smávva dahje gaskkamuddosaš stuorra rusttega. Dát vástidit bohtosiidda 2012 dutkosis birasváikkuhusaid birra moatti stuorra čáhcefápmorusttegis mángga smávva rusttega ektui. Grenselandet AS oaivvilda dán leat hui dehálaš oassin maid ferte váldit vuhtii konsešuvdna árvvoštallamiin boahttevaš bieggafápmoprošeavttain Norggas, ee. Davvi bieggafápmorusttegis.

VIIDÁSIT ÁŠŠEJOHTU

Ohcamuš oktan gullelaš váikkuhusguorahallamiin lea sáddejuvvon Norgga čázádat- ja energiijadirektoráhttii (NVE).

Konsešuvdnaohcamuš meannuduvvo gustovaš lágaid ja njuolggadusaid mielde. Konsešuvdnaohcamuš oktan gullelaš váikkuhusguorahallamiin

sáddejuvvo gulaskuddamii báikkálaš, regionála ja nationála eiseválddiide ja organisašuvnnaide, ja dat biddjo maiddái almmolaš geahčadeapmái Davvisiidda gielddas. Lágiduvvojit maiddái rabas álbmotčoahkkimat Davvisiiddas ja Deanus gos plánat ja vurdojuvvon váikkuhusat ovdanbuktojuvvojit.

Gulaskuddama manjá dahká NVE mearrádusa áššis. Mearrádusa sáhtta guoddalit, ja Oljo- ja Energiijadepartemeanta (OED) dahká loahpalaš mearrádusa.

Konsešuvnnas sáhttet eiseválddit mearridit eavttuid bieggafápmorusttega doibmii, ja sáhttet gáibidit doaimbajuid garvit dahje geahpedit vahágiid ja hehttehusaid.

GULAHALLANOLBMOT

Jus áiggut eanet dieđuid proševtta birra, váldde oktavuoda:

Beaivválaš jođiheddjiin Svein Skudal Aase, e-poasta:psvein-skudal.aase@st1.com, tlf: 913 54 788:

Prošeaktajođiheddjiin Harald Dirdal, e-poasta: harald@nyenergi.as, tlf.: 926 20 789.

IEŽAN ČÁLLOSAT

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gulaskuddancealkámušaid ja gažaldagaid áššemeannudeami birra sáhtta sáddet deike:

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE)) (Norgga čázádat- ja energiijadirektoráhtta)

Postboks 5091, Majorstua

0301 Oslo

Tlf.: 22 95 95 95.

E-poasta: nve@nve.no

Gažaldagaid huksenplánaid birra sáhtta sáddet deike:

Grenselandet AS

c/o Wiiks Regnskapskontor

Strandveien 179,

9790 Kjøllefjord

Gulahallanolbmot:

Svein Skudal Aase

Tlf.: 913 54 788

E-poasta: svein-skudal.aase@st1.com

Harald Dirdal

Tlf. 926 20 789

E-poasta: harald@nyenergi.as

Gihppaga lea ráhkadan:

Multiconsult AS

Postboks 265 Skøyen

0213 Oslo